

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.II.595/2010/8. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2010. november 18. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A közúti baleset okozásának vétsége és más bűncselekmény miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által védője útján benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Szolnoki Városi Bíróság 4.B.437/2009/12. számú ítéletét és a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 1.Bf.39/2010/4. számú végzését hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Szolnoki Városi Bíróság - a Legfelsőbb Bíróság 2009. április 22. napján kelt Bfv.II.132/2009/4. számú hatályon kívül helyező végzése folytán - megismételt eljárásban a 2009. október 28. napján kihirdetett 4.B.437/2009/12. számú ítéletével a terhelt bűnösségét közúti baleset okozásának vétségében (Btk. 187. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pontjának I. fordulata) és segítségnyújtás elmulasztásának büntetében (Btk. 172. § (1) bekezdés, (3) bekezdés I. fordulata) állapította meg. Ezért őt - halmazati büntetésül - 1 évi és 2 hónapi börtönbüntetésre, 2 év közügyektől eltiltásra és 2 év közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte. Elrendelte a

Kunszentmártoni Városi Bíróság 1.B.11/2006/4. számú ítéletével kiszabott 7 hónapi börtönbüntetés végrehajtását is.

Az ítéleti tényállás lényege szerint a terhelt az éjszakai órákban a főúton, a város külterületén közlekedett a tulajdonát képező, négy utassal terhelt személygépkocsival. A közvilágítás nélküli útszakaszon, éjszakai látási viszonyok között a száraz, nyom-vályús aszfalt burkolatú úttesten kb. 80-90 km/h sebességgel haladt. Egy ún. "S" kanyarban figyelmetlensége miatt részben lehaladt a menetiránya szerinti jobb oldali útpadkára. A terhelt ekkor balra kormányozott és visszatért az úttestre. A járműve megcsúszott, jobbra sodródva ismét lehaladt a jobb oldali útpadkára. Végül a gépkocsi elejével az árok falának csapódott, és korábbi haladási irányával szemben került nyugalmi helyzetbe.

A terhelt által vezetett gépkocsi utasai közül - hátsó ülésen a biztonsági övet nem használó - utas.1 8 napon túl gyógyuló, bal oldali kulcscsonttörést szenvedett. Sérülése miatt nehezen kapott levegőt, fájt a keze. Utas.2-nek a feje, míg utas.3-nak az orra vérzett. Utas.2 emellett a kereszt és farok csigolya, a medence és a törzs alsó részeinek zúzódásában megnyilvánuló 8 napon belül gyógyuló sérüléseit is elszenvedte.

Utas.1 sérülése a bal vállizület mozgásainak beszűkülése miatt 15-20 %-os munkaképesség csökkenést eredményező maradandó fogyatékoság hátrahagyásával gyógyult.

Mialatt utas.2, utas.3 és utas.4 kiszállt a kocsiból, a gépkocsiban ülő terhelt hallotta, hogy utas.1 sértett kiabálását: nincs jól, fáj a keze, nem kap levegőt. Utas.1 a jobb hátsó ajtón szállt ki, végül a terhelt is elhagyta a gépkocsit. Utas.1 sértett mondta a többieknek, hogy elmegy a kórházba. Utas.2-vel és utas.3-mal az úttest felé indult, míg a terhelt és utas.4 az autónál maradt.

A terhelt annak ellenére, hogy hallotta utas.1 rosszulletre és fájdalomra panaszkodását, sem a személygépkocsiban ülve, sem a kiszállást követően -, amikor a sértett az úttest felé indult - nem kérdezte meg tőle, hogy szüksége van-e orvosi utas.3-tól sem érdeklődött állapotuk felől és a sérültek részére semmilyen módon nem ajánlotta fel segítségét.

A főúton gyalogosan elinduló sértettek közül utas.1 - mivel érezte, hogy egyre jobban fáj a válla - megállított egy gépkocsit, hogy vigye az orvosi ügyeletre.

A terhelt utas.2-nek 200.000 forint kártérítést fizetett.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a baleset azért következett be, mert a terhelt közlekedése során a KRESZ 25. § (1) bekezdésében írt rendelkezést megszegte. Azzal a magatartásával, hogy a baleset folytán megsérült személyeknek nem nyújtott segítséget a KRESZ 58. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott kötelezettségének sem tett eleget.

A terhelt és védője által - a segítségnyújtás elmulasztásának büntette kapcsán - felmentésért, illetve a büntetés lényeges enyhítéséért bejelentett fellebbezés folytán másodfokon eljáró Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság a 2010. április 21. napján jogerős 1.Bf.39/2010/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A jogerős ügydöntő határozat ellen a terhelt a védője útján benyújtott, a Be. 416. § (1) bekezdésének a) pontjára alapított felülvizsgálati indítványában arra hivatkozott, hogy a segítségnyújtás elmulasztása büntetttében való marasztalás a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével történt. Álláspontja szerint a megismételt eljárásban meghozott ítélet tényállása továbbra is alkalmatlan annak eldöntésére, hogy megállapítható-e a terhelt büntetőjogi felelőssége. Ettől függetlenül a megállapított tényállásból sem vonható a segítségnyújtás elmulasztása büntetttére jogi következtetés, mert az eljáró bíróság elmulasztotta felderíteni, hogy éjszaka, korlátozott látási viszonyok között mit észlelhetett a terhelt. Utas.1 sértett maga döntött úgy, hogy kézsérülése miatt bemegy a kórházba. Márpedig akarata ellenére senkinek sem lehet kényszerrel vagy erőszakkal segítséget nyújtani. A terhelt alappal bízhatott abban, hogy mindez nem eredményezheti aránytalan veszélyhelyzet kialakulását. Ezért a megtámadott határozat megváltoztatását, a terhelt segítségnyújtás elmulasztása büntette alóli felmentését, és törvénynek megfelelő határozat meghozatalát, a büntetés lényeges enyhítését indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség BF.1868/2010. számú átiratában - alaptalannak ítélve a felülvizsgálati indítványt - annak elutasítását és a jogerős ítélet hatályban tartását indítványozta.

A felülvizsgálati eljárásban megtartott nyilvános ülésen a védő a felülvizsgálati indítványban foglaltakat változatlanul fenntartotta. A Legfőbb Ügyészség képviselője írásbeli nyilatkozatával egyezően szólalt fel, azzal a kiegészítéssel, hogy a három sérült személyre figyelemmel a segítségnyújtás elmulasztása büntette 3 rendbelinek minősül.

A Legfelsőbb Bíróság -, mivel a terhelt javára előterjesztett felülvizsgálati indítvány a bűnösséget érintő ítéleti rendelkezést anyagi jogsértés okából vitatta - a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltakra figyelemmel a jogerős ítélet érdemi felülvizsgálatát elvégezte, azonban az indítványt nem találta alaposnak.

A védő részben a tényállásban nem szereplő, részben azzal ellentétes körülményekre alapítva fejtette ki jogi álláspontját. Tévesen hivatkozott arra, hogy a terhelt rákérdezett a sértettek állapotára, miként arra is, hogy esetleg kérdés nélkül, de olyan válaszok hangzottak el, amelyek miatt a terhelt arra következtethetett, hogy segítségnyújtásra - a sértettek akaratával szemben - nincs szükség.

A felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, az nem támadható (Be. 423. § (1) bekezdés). Ezért a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati érveket kizárólag a jogerős ítéletben tényként rögzítettek tükrében vizsgálhatta. Egyetértett az eljárás bíróságok jogkövetkeztetésével, a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítására, a segítségnyújtás elmulasztása büntetnének minősítésére a büntető anyagi jog szabályainak sérelme nélkül került sor.

Az 1978. évi IV. törvény (továbbiakban Btk.) 172. §. (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés szerint minősülő büntettet az követi el, aki nem nyújt tőle elvárható segítséget sérült vagy olyan személynek, akinek az élete vagy testi épsége közvetlen veszélyben van, és a veszélyhelyzet előidézése neki felróható.

A segítségnyújtás elmulasztásának törvényi tényállását tekintve kialakult bírói gyakorlat szerint az elvárható segítség megadása több résztevékenységből (baleset helyszínén illetve annak közelében való megállás, a segítségnyújtás szükségességéről történő meggyőződés és a tényleges segítség felajánlása) áll. A balesettel érintett jármű vezetője számára az 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet (továbbiakban KRESZ) 58. § (1) bekezdése kötelezettségeket ír elő.

A terhelt gondatlan magatartása folytán bekövetkezett közlekedési baleset után a sérültek állapotáról nem győződött meg, a gépkocsiból sérülten kiszálló utasoknak segítségét nem ajánlotta fel, annak ellenére, hogy észlelnie kellett a vérző sérüléseket, illetve hallotta egyikük rosszulletre és fájdalomra panaszkodását, sőt azt is, hogy sérülése miatt a kórházba indult.

A Legfelsőbb Bíróság korábban már több határozatában elemezte a segítségnyújtás teljesítése szempontjából mindenkitől elvárható

magatartást, amely a tényleges segítségnyújtáshoz minimális követelményként megkívánható. A segítségnyújtás elmulasztásának büntette a büntetőjog eszközeivel a sérült ember orvosi ellátásának biztosítását hivatott elősegíteni. Nem vitás, hogy a sérült személy -, amennyiben erre lehetőségeihez mérve képes és az nem jár a kívülálló számára is felismerhetően aránytalan veszélyhelyzet kialakulásával - további sorsáról maga is dönthet. A sértett akarata ellenére (kényszerrel vagy erőszakkal) a terhelt segítségnyújtás biztosítására nem kötelezhető.

Az irányadó tényállás szerint a terhelt a segítségnyújtási kötelezettség teljesítését jelentő résztevékenységek közül csupán megállási kötelezettségének tett eleget és mindvégig a helyszínen maradt. Ám a baleset helyszínén passzív szemlélő volt, a segítségnyújtás szükségességéről nem győződött meg, a segítségnyújtást nem ajánlotta fel. Önmagában a helyszínen maradás, a fejlemények tétlen szemlélése a segítségnyújtás teljesítéséhez nem elegendő (BH. 1995.139.).

A megismételt eljárásban érvényesülő relatív súlyosítási tilalom szerint - ha a vádlott terhére az alapeljárásban nem jelentettek be fellebbezést, úgy a hatályon kívül helyezett ítéletben kiszabott büntetést a megismételt eljárásban nem lehet súlyosítani (76/2009. BK vélemény).

A Be. 405. § (2) bekezdés b) pontja ezt a tilalmat bizonyos feltétellel feloldja. A jelen ügyben a megismételt eljárásban súlyosabb büntetés kiszabására azért volt lehetőség, mert az ügyész kifejezetten indítványozta a közúti baleset okozása (maradandó fogyatékossgot eredményező sérülés miatt) súlyosabb büntetőjogi minősítését - és az alapeljárásban alkalmazott szankcióhoz képest - szigorúbb büntetés kiszabását.

Miután a Legfelsőbb Bíróság nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek felülvizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a megtámadott határozatokat a Be.426. §-a alapján hatályukban fenntartotta.

A végzés ellen a Be. 3. § (4) bekezdése szerint a fellebbezés, a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja alapján a felülvizsgálat kizárt. Minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul (Be. 418. § (3) bekezdés). Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság a Be. 421. § (3) bekezdése alapján mellőzheti.

Budapest, 2010. november 18.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Csere Katalin s.k.
előadó bíró, Dr. Kiss Sándor s.k. bíró

kiadmány hiteléül:

bírósági ügyintéző
Kné